

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 13. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: šeststopna petič-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 192.

V Ljubljani v torek, 25. avgusta 1885.

Tečaj II.

Carski shod v Kromeriži.

Danes stopil je mogočni ruski car s svojo obitelji na avstrijska tla ter v spremstvu presvitlega našega cesarja in cesarjeviča, ki sta mu hitela nasproti, dospel v Kromeriž. Navdušeno pozdravljanje, s kojim je sprejemalo prebivalstvo visokega gosta, dokaz je, kako vé ceniti in častiti avstrijsko ljudstvo prijatelja svojega vladarja, in ob jednom dokaz, kako goreče ljubezni do preljubljenega cesarja je prešinjeno srce vsacega Avstrijca. To ljudstvo, ki je vsikdar pripravljeno preliti kri za svoj dom in za svojega cesarja, ki ne pozna nobenih mej svoji požrtvovalnosti, ako je zahteva čast in blagor domovine, pokazati hoče z ravno tako neomejeno udanostjo in gorečnostjo svoje navdušenje do prijatelja svojega cesarja, do vladarja mogočne sosedne nam države.

A ta navdušenost, ta odkritosrčna radost, s kojo se sprejema car in visoka njegova obitelj na avstrijskih tleh, opravičena ni samo v prijateljstvu ruske do naše presvitle dinastije, ampak utemeljena je tudi v drugem oziru. Povsod, kjer se ceni mir, kjer se ogrevajo srca za blagodejno, mirno razvijanje držav in ljudstev, kjer se prav uvaževa pomen mirnih in prijateljskih razmer med tako mogočnima državama, kakor sta Avstrija in Rusija, mora se s zadovoljnostjo pozdravljati ta glasni pojav osebnega prijateljstva obeh presvitlih vladarjev. Kajti napačno bi bilo, ako bi se temu sestanku obeh cesarjev ne pripisovalo nikake politične važnosti, napačno bi bilo trditi, da je obisk ruska carja jedino le čin dvorljivosti.

Pred kratkim stisnila sta si sivolasi cesar Viljem in cesar Fran Josip prijateljski roki in dasi je cesar Viljem uže več let zaporedoma obiskaval našo državo, smatralo se je to vender kot novo znamenje intimne zveze obeh monarhov in obeh sosednih držav. Nič manj pomenljivosti ne sme se pripisovati obisku ruskega carja; tudi v tem mora se videti nov dokaz, kako tesne so vezi, ki obdajajo v novejšem času rusko in avstrijsko državo. In kake važnosti je to, kake pomenljivosti je, to vé in zna cela Evropa.

Odkar se je vršil trocarski shod v Skjernjevicah, dobilo je politično gibanje v Evropi vso drugo podobo. Nikjer se ni tajilo, da je, dokler postopajo te tri države složno, mir v Evropi zagotovljen, in tudi nikjer se skušalo ni, v očigled tej zvezi kaliti in motiti mir. Kedo ve, kako bi se bile razvile stvari o afganski zadevi, ako bi ne obstajala ta zveza! Se li da oporekati, da je prijateljstvo Avstrije Rusiji o priliki razpora z Anglijo mnogo koristilo? Se-li da tajiti, da se je Anglija tudi iz tega uzroka kazala Rusiji nasproti tako popustljivo, ker je vedela, da ima le-ta v Avstriji zanesljivo zaslombo? A nasprotno kaže se tudi za Avstrijo dobrodejen vpliv prijateljskih odnosajev med obema državama. Rusija opušča, od kar se je utrdilo to prijateljstvo, umešavati se v zadeve posameznih držav na balkanskem poluotoku ter nasprotovati ondi nameram avstrijske politike. To kaže se najbolj jasno v razmerji, v katero je naša država novejši čas k Srbiji stopila. Tako imati Avstrija in Rusija svojo korist in svoj dobiček vsled odkritosrčnega medsebojnega prijateljstva, a dobiček ima od tega tudi cela Evropa. Zaradi tega pozdravlja se tudi ta shod povsod z

odkritosrčno radostjo, pozdravlja se zlasti na avstrijskih tleh, kjer se vrši pomenljivi dogodek, kjer se vznova utrjuje to prijateljstvo.

Iz istega vzroka tedaj, vsled kojega je pred kratkim časom pozdravljalo avstrijsko prebivalstvo prijateljsko osobno občevanje našega in nemškega cesarja, pozdravlja danes bivanje našega in ruskega carja pod skupno streho. Dokler traja to prijateljstvo med cesarji najmogočnejših držav sveta, tako dolgo prepuste se državljanji teh cesarstev lahko mirnim srcem sladkim in dobrodejnim nadam, da jih v sedanjem razvijanju in v reševanju socialnih prašanj ne bo motil nihče, da jih nihče ne bo oviral na potu napredka, katerega so v sedanjih razmerah prijateljskih odnosajev teh držav nastopili.

A še nekaj zdi se nam pri denšnjem sestanku obeh presvitlih cesarskih rodbin posebne pomenljivosti, še nekaj je, kar nas navdaja z največjo radostjo, z najlepšimi upi za bodočnost. V spremstvu obeh cesarjev sta tudi oba cesarjeviča, oba prestolonaslednika. Videla bosta z lastnimi očmi, kako se ljubita oba vladarja, prepričala se bosta osebno o bratovski zvezi presvitlih svojih očetov — zamore ostati li to brez vpliva na njijina še mlada srca? Ni li naravno, da se ta ljubezen, to prijateljstvo, ki vlada med očetoma, vname tudi med sinovoma? Da, mi smo za gotovo prepričani, da se podeduje to prijateljstvo in to medsebojno spoštovanje vladarjev obeh mogočnih držav tudi na njijina naslednika in da se na ta način blagodejno vplivanje sedanjega razmerja na obe državi zagotovi tudi za prihodnji čas. V tej nadi pozdravljamo tudi mi prihod carske ruske obitelji v prelepo našo Avstrijo z odkritosrčnim veseljem in radostjo.

Listek.

Moji sorodniki.

(Spomini. Spisal —zd.)

(Dalje in konec.)

Skoro leto in dan sva uže bila s strijcem v T . . .

Neko nedeljo popoldne šel sem v cerkev, ne vem po kaj. Molil nisem, sila dolgo uže nisem molil.

Ob kropilnik pri vratih sem se naslonil, poslušal govor pridigarjev, poklekoval, vstajal ter križal se; vse po vzgledu pobožne množice.

Končano je bilo sveto opravilo in izpraznila se je hiša božja.

Jaz pa sem še vedno slonel pri vratih ob kropilniku.

Iznova je cerkovnik prižigal sveče pri velikem oltarji, poleg mene so se odprla vrata in v cerkev je stopila moja Amalija — drugega nevesta.

Zakaj nisem tedaj stopil tja k njej rekoč: „Moja bodi! Z mano pojdi pred oltar!“ Šla bi bila; saj si obstala za trenotek in orudečilo se ti je blede lice, ko si me ugledala in spoznala.

A jaz sem slonel ob kropilniku — ti pa si šla z drugim pred oltar.

Tesno mi je tedaj postalo pri srci — bežal sem iz cerkve.

Kakor blazem pridirjal sem v strijčevo stanovanje.

„Proč strije, proč. Videl sem Amalijo — nevesto drugega!“

Še tisto noč sva odpotovala.

Bil je dober mož moj strijc, imel je usmiljenje z mano.

* * *

Lavrencijev sosed sem.

Koj po strijčevi smrti preselil sem se v domaći kraj, kjer čakam, da me polože na stran nepozabljive matere.

Koliko in kako različno se je govorilo o mojem bogastvu, mi je komaj moč ti povedati.

„Pravičen denar ni!“ dejali so nekateri.

„Doma bi ne živel s slabo vestjo!“ trdili so drugi.

„Ponarejen denar ima!“ govorili so tretji.

Katerega teh treh mnenj so bili bratje in sestre moje, ne vem.

Da so izvedeli za strijčevo smrt, to sem oskrbel. In kleli so pokojnika, ki je vse, kar je imel na obrestih, vzel par mesecev pred svojo smrtjo in Bog ve komu zapustil. Minulo je uže nekaj let, kar pozna cela okolica vir mojega bogastva. Lavrencij si še danes puli lase iz glave, da je onemu tujcu, ki je bil gotovo strijc njegov, tako neumno govoril.

* * *

Bilo je na praznik Vseh svetnikov.

Na grobu moje matere stal je veličasten mramornat spominek. Čez noč je izrastel.

In pisano je bilo na njem:

„Mati Marija L . . .“

Nekoliko nižje pa:

„Postavil ti sin Danijel, da ne zgreši drugih devet otrok tvojega groba!“

Dolga vrsta ljudij se je po poludanski službi božji vila iz cerkve na pokopališče.

Jaz nisem bil na pokopališči.

Pri oknu svoje izbe sem stal in gledal na grobove.

Videl sem brate in sestre svoje, ki so molili na očetovem grobu, potlej pa odšli s pokopališča.

Na mater so pozabili. Uboga mati!

Španija v zadregi.

Žalostne vesti dohajajo iz Španije — dežela je vznemirjena po koleri, narod trepeče pred grozno morilko, beži na vse kraje, roke križem držeč, udan praznoverno usodi; in zdaj zadela je deželo še druga šiba: Španija stoji na robu finančne krize. Vladi pošla so denarna sredstva, katera so potrebna, da se država ohrani, da se obdrži ne-krušeno državno poslopje. Dolgovi rastejo od dne do dne, državni dohodki pa se vedno bolj zmanjšujejo — praznosta vlada v državni blagajni in posledica je neskonečna beda v deželi. Skoro ni več dvojbe, da pride v kratkem čas, ko se ne bodo mogli več odkupiti naslednji kuponi državnega dolga.

Da ta finančna zadrega nikakor ni koristna vladi, da jej spodkopuje tla pod nogami, je pač jasno; njej pripisuje se vse zlo finančne krize in čujejo se ostri glasovi obsodbe, nevolja množice pokazuje se uže v neprijetnih pouličnih prizorih — vlada pa je preslabotna tem dogodkom nasproti. Ni jej več možno pomiriti razburjene duhove, ni jej več možno vzdržavati red in mir. Nevolja naroda se sicer ni še pokazala na nevaren način, a kdo ve, če bi se to v bodoče zgoditi ne moglo, kdo more z gotovostjo trditi, da zbehan ljud ne prime strastno za orožje ter z njim zahteva svoje pravice. Finančni minister los Gazon je v veliki zadregi. Kje dobiti denar, državna blagajnica je prazna? Ubogi mož hotel si je pomagati s tem, da je povišal davke, a to nakopalo mu je še bolj jezo naroda.

Po davkih uže po polnem izsesano ljudstvo ne more in tudi neče plačevati več davkov — nastopilo je uporno pot. Tedaj pa si je hotel izbrati tudi finančni minister jednako sredstvo — s silo pričel je izterjavati davke, a to bilo je kakor bi bil vlival olje v ogenj, to netilo je le še bolj strasti razdvojene množice, na mnogih krajih je uže razjarjeno ljudstvo napalo izterjevalce davkov; tekla je kri in na obeh straneh obležalo je nekaj mrtvih in ranjenih. V Vilaressu v Andaluziji in v San Pedru v Kataloniji pa je napodilo ljudstvo davkarske uradnike s kamenjem in mir morala je napraviti policija z golim mečem.

To vse poročalo se je vladi, in kaj je ona ukrenila? Do zdaj ni še znan nobeden ukrep, a poroča se, da bode ministerski svet v svoji prihodnji seji posebno pozornost obrnil na davčno vprašanje. Na vsak način se bodo morali zmanjšati davki, kajti dežela ni več v stanu nositi tolika bremena. Pri vsem tem pa se najhuje godi kmetovalcu, katerega zadevajo še razne uime. V mnogih provincijah napravila je povodenj obilo škode, po drugih provincijah zopet opalila je slana vse pridelke, po srednjih provincijah dežele pa so oglodale vse

Še sem slonel ob oknu, ko so se odprle duri in so bratje in sestre moje boječe drug za drugim stopili v izbo.

Lavrencij me je prosil v imenu vseh, da dam izsekati oni napis na materinem spomeniku. Pa odgovoril sem mu s Poncijem Pilatom:

„Kar sem pisal, sem pisal.“

Govorica je bila po tem o drugih rečeh. Z vinom sem jim postregel in ničesar jim nisem očital.

Uže se je mračilo, ko so odhajali.

Zadnja sta bila Lavrencij in Angela. Zaklenil sem vežne duri in odšel k večerji. Ob desetih sem se vrnil domov.

Ko pa sem odprl vrata, udaril me je nekdo po glavi, da sem padel, ogenj ukresaje z glavo na trdi cesti.

Bliskoma bil sem zopet na nogah, in tekkel za tolovaji — bili so trije — kar so me noge nesle.

Zadnjega sem kmalu dohitel, zgrabil ga za vrat, tresčil na tla kriče: „Duša tatinska, vrat ti zavijem!“

„Pusti me, Danijel! Valentin ima denar.“

Otrpnili sta mi roki, groze sta mi otrpnili. Poznal sem ta glas.

poljske pridelke požrešne kobilice. Hude rane so se vsekale s temi nadlogami kmetovalcu, in konečno je gladnega trpina obiskala še kolera.

Letina je skoro vsako leto slaba, le malo pridelka more spraviti kmetič v svoje shrambe, kajti polje uničuje mu povodenj, slana in kobilice, vinsko trto pa mu neusmiljeno napada trtna uš. Prazne so žitnice, prazni vinski sodovi — povsodi beda. Iz nekaterih krajev poroča se uže, da je po več oseb umrlo od lakote. Povsodi pa je velika dragina, tako da si more le premožnejši del prebivalstva kupiti potrebne hrane.

Trgovina in obrtnija pešata po vsej deželi vsled kolere, prerezan je skoro vsak promet, kajti povsodi vlada groza pred kolero. Vrh tega pa so zdravstvene razmere vidno zanemarjene. Več tovarn in trgovinskih podjetij, pri katerih je prej dobivalo na tisoče in tisoče delavcev krub, so se zdaj opustila, in ubogi delavec vržen je pod kap, brez kruha. Zastonj ponuja svoje roke tovarnarjem, — nikjer zaslužka. Povsodi vlada velika beda, pomanjkanje — vrhu tega pa se še s silo izterjavajo davki.

Vlada potrebuje za obilico svojih uradnikov mnogo denarja, sploh pa je ves upravni sistem zelo drag. Država zakopava je globoko v dolgove in z njo tudi občine. Glavno mesto zadolženo je celo tako zelo, da je vstavilo razsvitljivo po ulicah, da bi tako kaj prihranilo. Pred nekaterimi dnevi izdala se je naredba, da bode od zdaj na dalje po madridskih ulicah gorela jedna tretjina plinovitih svetilnic manj. Po nekaterih ulicah je tako nastala v temnih nočeh grozna tema, in ni čuda, da so pričeli lopovi z vso gnjusobo svoje delovanje. Varno ni življenje ni imenje.

In ob tej bedi razsaja kolera ter zahteva vsak dan obilo žrtev. Tako je minoli teden skoro vsak dan povprečno obolelo na kolero 4000 do 5000 oseb, umrlo pa okolo 1500 na dan. To so grozne številke, katere morajo prestrašiti tudi zelo ravnodušnega opazovalca. Zdanji minister za notranje zadeve, Villaverde, postopa odločno in brzo pri izvrševanju zdravstvenih naredeb, a pri tem le še bolj razjarja duhove, in celo med poklicanimi organi ne najde podpore. Tako je mestni zastop v Sevilli odstopil, ker ni hotel ravnati se strogo po zdravstvenih naredbah.

To je gotovo tudi žalosten in nevaren položaj za vlado; razen tega pa jo še neprestano napada časopistvo ter jej odvzima med narodom zaupanje. Po vsej deželi torej gospodari razbrzdanost; gladni narod steguje koščene svoje roke proti vladi, proseč pomoči, vlada ima prazne blagajnice ter si jih hoče napolniti z novimi povišanimi davki. To je opasen položaj, kateri potrebuje le malo netila, in nastal bode po vsej deželi grozen nemir.

„Mati, to niso bili tvoji otroci! Niso bili! Tatov nisi rodila! Ob porodu, ko nisi videla ne slišala, vzeli so ti tvoje otroke in podtaknili rod samih razbojnikov in ubijalcev! Drugače ni mogoče. Saj si bila ti najboljša ženska celega sveta! Vsakdo, kdor te je poznal, vé to!“

Če bije usoda človeka tako, kot mene; če mora prenašati bremena take teže kot jaz, ondaj ni čuda, ako pade pod silnimi udarci, ako opeša pod težkimi bremenami britkostij!

Opešal sem. Ko mi zapoje mrtvaški zvon, takrat se bode na glas zasmijalo devetero samopridnežev.

Jaz pa se smijam uže danes, v duhu gledaje prestrašene obraze ogoljufanih in slišim, kako proklinjajo bratje brata, ki je vso svojo bogatijo zapustil nekemu tujcu, na svoje ljudi pa pozabil. Prijatelj! Ti poznaš zdaj vir mojega bogastva in zgodovino mojih dni. Ti tudi veš, da bi grešil, če bi zapustil bratom in sestram svoje imetje.

Vzemi je tedaj ti za odškodnino, ker si bil, kakor sem izvedel, nekaj mesecev nesrečen zavoljo moje Amalije.

Urejeno je tako, da ti vse pride v roke, kakor je prišlo meni po smrti strijčevi. Želim ti

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Kakor poročajo nekateri listi, snide se državni zbor najbrže v 23. dan meseca septembra. Ob istem času vršile se bodo tudi vkupne ministerske konference, pri katerih se bode določil vkupni proračun za l. 1886., koji se predloži delegacijam. Ministerske konference, pri katerih se bodo pričele razprave o nagodbi, prično se še le v oktobru.

„Czas“ poroča, da se je dr. Smolka odločil, da sprejme v novem državnem zboru dostojanstvo predsednika.

Nj. eksclenca predsednik najvišjemu sodnemu dvoru, Anton vitez Schmerling obhajal je predvčeranjim svoje osemdeseto leto. Od vseh strani došle so mu čestitke, tudi od cesarja, cesarice in cesarjeviča.

Koroški uradni list razglasil je Najvišje potrjen zakon z dné 5. julija 1885, veljaven za vojvodino koroško, tičoč se delitve vkupnih zemljišč in uravnava na to se nanašajočih upravnih pravic.

V Ogerski obhajal se je dan sv. Štefana zelo slovesno; in od vseh strani Ogerske vrelo je ljudstvo v glavno mesto, tako da se je v Budimpešti sešlo skoro 60 000 tujcev. Sprevod in božjo službo vodil je primas v prisotnosti ministrov, oblastev in raznih dostojanstvenikov.

Tuje dežele.

O izganjih iz mesta Poznanja poroča „Posener Zeitung“ z dné 20. t. m.: Danes dopoludné dobili so tukaj stanujoči inozemci, kateri so doma iz ruske Poljske in Galicije, vabilo k policiji. Bilo je vseh okolo 40 oseb, med temi tudi ženske, katere so dobile jednaka vabila. Nekaj je mladib, nekateri pa so tudi uže zelo stari. Pri policiji se jim je naročilo, da morajo kot nedomačini zapustiti nemška tla v šestih tednih. Vseh bode baje iztiranih 130. Med izgnanci je večina Poljakov; med temi je več židov iz ruske Poljske. Izgnanci so deloma trgovci, pa tudi rokodelci. — Kaj pač poreče Rusija na to?

Iz Španije dohajajo zopet bolj neugodna poročila gledé kolere. Tako se poroča iz Madrida, da se je jela kolera v okolici vedno bolj razširati in ljudstvo beži preplašeno iz mesta.

Iz Carigrada se poroča, da je sultan pomilostil vse Črnogorce, kateri so bili zaradi političnih prestopkov zaprti ali na razne kraje odgnani.

O Zanzibarskem vprašanji poročajo „Times“, da se je sultan Said Bargaš odločil, priznati nemško pokroviteljstvo nad Asagaro, Ukami, Unguru, Usegna in Witu.

mного in srečnejih let, kot jih je imel tvoj prijatelj Danijel.

* * *

Dostavek, pisan dve leti pozneje.

Še živim, zopet sem okreval.

Trdo je pletena nit našega življenja in bojinja smrti mnogokrat brezuspešno seka po njej! Še enkrat sem odprl to pismo, da sledeče pripišem.

Amalija ni postala žena drugega.

Premislila si je pred oltarjem. Po naključji sem izvedel vse to.

Zdaj vem, da me je ljubila, edino le mene ljubila, če prav je uže z drugim šla pred oltar!

Odpusti Amalija, če sem te krivo sodil kdaj! Leto in dan je čakala, kdaj da pride Danijel in jo popelje kot ženo na svoj dom.

Potem pa je pričela veneti kakor zapuščená vijolica na peščenih tleh. Kmalu so jej potekli življenja dnevi — in jaz, jaz sem jo videl umirati, stal sem ob postelji, toda prepozno. — Umreti je morala.

Zdaj pretakam solze na njen grob, bridke solze kesanja ter hudo trpim. Sicer pa to ne bode trajalo dolgo. Uže čutim, kako se mi širi od srca

Dopisi.

Od Sv. Primoža nad Kamnikom dne 22. avgusta. (Izv. dopis.) Gospod urednik! Kaj ne, da so bili lepi časi takrat, ko ste imeli dopisnikov na razpolaganje! Tam doli iz ribniške doline sta bila dva, ki sta metala pušice iz suhe robe drug na drugega, z gorenske strani menda Vam je „Hribovec“ pošiljal svoje dovtype in Vi ste lepo s škarjami v roki sedeli tam v „blatnih“ ulicah in uredovali list. Pa prišlo je vroče poletje in Vaši dopisniki so umolknili vsi, menda jim je huda suša posušila tinto, in kdo drugi je imel škodo pri tem kakor Vi?

Tako sem premišljeval danes v svoji kamriji tu gori pri Sv. Primožu in gledal škodoželjno, kako je dež neusmiljeno pral Kamničane in mislil sem si: le jih le, saj so potrebni! Še toče bi jim kmalu privoščil, ko bi taka želja ne bila pregrešna, tako sem hud nánje. To so Vam čudni ljudje, ti Kamničanje. Vse imajo, česar si srce poželi, pa še niso zadovoljni. Zdravo vodo, čvrst zrak, rajsko okolico, dobre gostilne, prelepe kopeli, tujce, interesantne tujke, pevsko društvo, godbo itd. itd., prav kakor Baden-Baden, samo malo manj.

Istinito, ti Kamničanje imajo vse, kar bi radi, in še več, in vendar jim še nekaj manjka — železnice.

Da, železnice še nimajo, in hudobni Mengšani jim pravijo, da je tudi še tako kmalu dobili ne bodo. Če ne pojde poleg Mengiša, je pa treba ni, tako trdijo trmoglavci mengiški magnatje. In prav imajo! Jaz se bodem tudi potegnil zánjo takrat, kadar jo bodo merili iz Kamnika naprej na Celje, in dejal bom: Če ne gre prav tik Sv. Primoža, je pa treba ni! Zdaj je čas, zdaj se potegujta zánjo, mengiški magnatje, kajti, kadar bode enkrat drdrala mimo, potem je ne boste smeli vleči iz tira. Toda, če mislite, da vam bodo Domžalci kar tako meni nič tebi nič, kar zav. ljo ljubega miru dali iz rok, kar jim je obljubljenega, se zelo motite. Jaz poznam Domžalce! Vem da raje vso slamo in vse slamnike prenaré v slamnate bombe in se vam postavijo nasproti tam na mengiškem polji, pripravljene, kakor nekedaj brata Filena, preliti poprej vse mengiško pivo, kakor prej ustiti Vam železnico le za las bližje. Da, če jih boste hudo dražili, dali bodo narediti parnemu stroju take dimnike, da še dima tudi pri najhujši moravski burji ne boste duhali, niti boste slišali žvižgati pine šcalke. V duhu uže vidim ta strašni boj razsajati po ravnem polji. Uže je intonirala mengiška banda navdušeno „V boj“ in domžalski Tirolci uže pripravljajo smrtonosne kanone, basane s slamnatimi bombami, kar se prikaže sim od Trzine na velopedu angelj miru in sprave, držeč v roki listič bel, ki tako pravi, da železnice še ne bode ne...

gori tenka bolečina; usmiljena smrt ne bode dolgo več pustila čakati náse. Pridi, pridi kmalu zaželjena rešiteljica. Kmalu pridem za teboj, Amalija!

Ko ti pride dragi prijatelj pred oči to pisanje, ne bode tvojega prijatelja več — ohrani mu ti v srcu svojem prijazen spomin.

Nesrečen bil sem vse življenje svoje, in prav je imela draga mati, ki mi je tolikrat v solzah zdihovala: „Kaj bo s teboj, siromak?“

Prokleta!

(Roman. Spisal Emilo Richobourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Tudi on je, dočim je poslušal županovo pri-poved, v duhu sledil obtožencu ob onih kobnih nočnih urah. Videl je, kako je ta našel ranjenca na deželni cesti ter mu hotel pomagati. Kako je potem, zadnjo voljo umorjenčevu slusajoč, tekel v Saint-Irun, da poišče v njegovi sobi nečesa. A česa? Na to mu odgovarja Jean Renaudov zgodnji obisk na pristavi. Nekaj, kar je imel oddati Lucili — skoro gotovo njena pisma. Ker pa svoje misije ni mogel po polnem izvršiti, skrnil je ta pisma ali pa jih uničil, da skrivnost Lucilina le ne pride na

In ginjena si padeta nasprotna tabora drug družemu krog vratu, godba intonira, Kamničan in Mengišan zavrtita se „urnih krač“ in veselju ni konca ne kraja.

Dopisnik Vaš pa za danes naredi. —

Iz Trsta, 24. avgusta. (Izv. dop.) Sijajno je praznovalo prezaslušno „Tržaško delavsko podporno društvo“ rojstni dan našega presvitlega cesarja in onega cesarjeviča Rudolfa, društvenega pokrovitelja. Vsako leto se je obhajal dostojno ta imeniten dan, letos pa je slavnost prekosila vse druge pretečenih let.

Znana je navdušenost, ki je v obče zavládala po zadnjih dogodkih med Slovenci v Trstu in njegovi okolici. Drzno rovanje in sramotenje slovenskega življa pri Trstu od strani laških hujskačev, nesramni čini, ki so se v zadnjih časih tu godili, odprli so oči slovenskemu in sploh avstrijsko mislečemu ljudstvu v Trstu in njegovi okolici in od tod prihaja, da sedaj demonstrirajo, namreč jasno izražajo svoje avstrijske čute in zadovoljnost. Mnogo sijajnejše mimo družih let obhajali so veterani in vsa druga tukajšnja patrijotična društva zadnji terek rojstni dan presv. cesarja ter dan poprej napravili sijajno bakljado, ki je po sredi mesta šla pred namestništvo, ter tam pela cesarsko himno. Tudi to nedeljo so slovenski delavci in vsi Slovenci tržaški pokazali, kakega mišljenja so in koliko zaupajo onim Lahom, koji se zde, da zastopajo mnenje celega mesta.

Zjutraj okolo sedme jeli so se zbirati družniki v krasnem drevoredu Acquadotto pred društvenimi prostori. Ob 7^{1/2} uri jeli so se gibati v dolgi vrsti proti cerkvi sv. Antona: veteranska godba na čelu svirajoča „Naprej“, potem društven predsednik, podpredsednik in odbor in nazadnje prav dolga vrsto društvenikov s znamenji na prsih; ulice, po katerih so šli, so bile ljudstva vse polne.

Ob osmih so prisustvovali vsi v nagnetenih cerkvi sv. Antona pri sv. maši in potem marširali proti novemu društvenemu stanovanju na trg Dogana. Tudi tu razlegali so se glasni živioklici, v tem, ko je godba svirala cesarsko himno, katero so vsi odkriti poslušali. Potem so se razšli nam dom. Na večer zbrali smo se k domači veselici v obširno gledališče „Fenice“. Vse vršilo se je v občno zadovoljnost in veselje. Dopadale so se občinstvu slovanske piece, koje je veteranska godba izvrševala.

Društveni predsednik gosp. Dolenc nagovoril je mnogobrojne zbrane govoreč jim o veliki časti, ki jo je skazal našemu društvu cesarjevič Rudolf preuzemši pokroviteljstvo in njegova presvitla so-proga Stefanija podarivši prelep trak za društveno zastavo. Rekel jim je, da nima to društvo tu v Trstu med delavci zgolj materijalnega namena, da jim namreč v boleznih pomaga z denarjem in zdra-

dan, morda tudi, da odvrne od Jacquesa Melliera kako zatožbo.

Rouvenat je sklepal to, toliko gotovejše iz tega, ker je ostal volčji ubijalec pri trdnem molčanji, da-si bi bil lahko le z jedno besedo dokazal svojo nedolžnost. S to mislijo v glavi, ustavi se sredi poti. „Meni se zdi, da . . . da jočem!“ reče. In Rouvenat je jokal, jokal je v istini bridko!

„O Jean Renaud, Jean Renaud!“ reče sam pri sebi, „kako brdak mož si ti! Kako blago srce si ti! In tebe, tebe imenujejo zdaj ljudje v Frémicourtu zločinca . . . neumneži! Jaz pa te poznam. In da te tirajo na morišče ničesar ne bodeš izdal!“

16.

Ko je Pierre Rouvenat prišel na pristavo nazaj, ni več spal posestnik.

„Jacques“, reče mu Rouvenat, „bil sem v Frémicourtu; sodnijski uradnik in žandarji so odšli. Lahko se vležeš v posteljo ter mir živiš, kateriga si toli potreben. Ti se nemaš ničesar več bati, rešen si.“ — „Kaj hočeš s tem reči?“ — „Jean Renaud je krivim spoznan. Jutri se bode nahajal v jetnišnici v Vesoulu.“

Posestnik vpre zmešane oči v Rouvenata.

„Pa saj to je nemogoče!“ zakriči. „Temu ne

vili, temveč, da ima to društvo na svoje ude nek duševen upliv: ono goji ter brani slovenski jezik kot največjo svetinjo Slovence. Vidni so uspehi, viden je vpliv, kojega je imelo društvo v zadnjih letih na svoje ude in na vse prebivalstvo v Trstu, ker sedaj vsi vidijo, da je tudi Slovenec zastopan v velikem številu tu v mestu ter ne tujec.

Potem poziva občinstvo na trikratni „živio“ na cesarjeviča in cesarjevno. Burno zadone navdušeni glasovi, godba pa zagode cesarsko himno.

Pelo se je potem in deklamovalo do pozne ure. Kaj izvrstno so peli pevci (okolo sto na številu) pod vodstvom gosp. Steléta, presunljivo deklamovala je gospica N. in v srce razveselil šaljivi prizor; o 1^{1/2} 10 začel se je ples in sukali so se in vrtili do jutra.

Vsakterega Slovence mora veseliti to gibanje in navdušenost slovenskega življa tu v Trstu. Slovenec dá uže sedaj mnogo opraviti ter zelo v srce skeli nasilnemu Italijanu.

Polagoma dobili bodemo Slovenci tu toliko vpliva, da se bodo tudi merodajni krogi morali bolj ozirati na naše želje in težnje, uvidevši, da je Slovenec pošten in neomahljivo udan presvitlemu svojemu vladarju. In ko se tu okrepi slovenski živelj, tedaj se ne bodo več ponavljali v Trstu dogodki, katerih se veselijo le zaslepljenci v Rimu.

Razne vesti.

— (Kraszevski,) znameniti poljski romanopisec, ki je, kakor znano, v magdeburški trdnjavi zaprt, počuti se baje navzlic visoki svoji starosti primeroma telesno še precej dobro. Britko pa se pritožuje Kraszevski čez to, da se poprodajejo med tem, ko je zaprt, njegova posestva, pod vso ceno in da se tako materijelno uničuje. Navzlic žalostnim razmeram je Kraszevski na literarnem polju neumorno delaven. Sedaj piše zgodovinski roman iz zadnjih dni poljske ljudovlade. Roman pisan je v poljskem jeziku, ki pa se mora prevedeti zaradi cenzure v nemšk jezik, preden zamore na svitlo. Sploh je primoran sivolasi pisatelj druge stvari spisavati v francoščini, iz katere se potem prelagajo v poljščino.

Domače stvari.

— (Nj. c. in kr. visokost presvitla go-spa cesaričina Stefanija) se je včeraj zvečer ob 6 uri 10 minut z Nj. c. in kr. visokostjo presvitlo mlado hčerko nadvojvodco Elizabeto ter spremstvom na potovanji v Miramare pripeljala v Ljubljano. Na tukajšnjem kolodvoru zbralo se je mnogo odličnega občinstva, osebito dam, katero je ob prihodu vlaka navdušeno klicalo „živio!“ „hoch!“ Nj. visokost cesa-

more biti tako!“ — „In vendar je tako. Jean Renaud pride pred assise ter bode obsojen.“ — „O, hudiča!“ zakriči Mellier razdražen. „Kateri naju je znorel?“ — „Ti imaš popolno svojo pamet, kakor jaz svojo. A ti še zmerom ne umeš? Nu, tedaj poslušaj me. Le štiri osebe vedo o skrivnosti denašnje noči: ti, tvoja hči, katera te ne zatoži, jaz, ki sem molčeč kakor grob.“ — „In Jean Renaud, praviš, Jean Renaud ve . . .“ — „Vse.“

„Rouvenat, kaj li ima to pomeniti? Pojasni mi . . .“

„Včeraj z večera je prišel Jean Renaud na pristavo s svojo puško. Ker je v Terroise ni rabil, pustil jo je tukaj. In po noči prijel si v naglici njegovo puško mestu svoje. Je-li umeš?“

„Ne se vsega.“

„Nu, danes zjutraj je Jean Renaud svojo puško zopet seboj vzel in žandarja sta jo našla pri njem doma. Jedna cev je bila izstreljena, krogla v truplu umorjenčevem pristoja v cev . . .“

„O, sedaj razumem!“ zakriči Mellier stresši se.

„No, in Jean Renaud je seveda uganol, da si ti činitelj.“

„Zakaj ni tega povedal?“

„Ker ni hotel.“

(Dalje prihodnjič.)

Ženitna ponudba.

Trgovec in posestnik blizu Ljubljane, 26 let star, išče neveste. Imela naj bi 400-800 gld. premoženja, bila naj bi dobra gospodinja, starost ne čez 28 let (24-28 let). Pismene ponudbe s fotografijo naj se oddadajo pod naslovom: J. G. poste restante, Ljubljana. (128) 3-2

Pri
Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bambergu
v Ljubljani
se dobivajo vedno vse

knjige družbe sv. Mohora

in tudi sledeče knjige:

- Abecednik za slovenske ljudske šole.** Sestavila A. Razinger in A. Zumer. 20 kr.
- Abecednik slovensko-nemški.** Sestavila A. Razinger in A. Zumer. 25 kr.
- Brezovnik,** šaljivi Slovenec, 60 kr., vezano 70 kr.
- Celestina J.,** Aritmetika za nižje gimnazije, I. del, vezana 1 gld. 30 kr.; II. del, vezana 1 gld. 10 kr.
- Celestina J.,** Geometrija za nižje gimnazije, I. del, vezana 70 kr.; II. del, vezana 80 kr.
- Cimperman,** Pesni, 60 kr.
- Dimitz A.,** Habsburžani v deželi kranjske 1282 do 1882. Slavnosten spis, na svetlo dal kranjski deželni odbor. 4 gld.
- Filipovič,** Kraljevič Marko u narodnih pjesmah. 90 kr.
- Gregorčič,** poezije, drugi pomn. natis, 1 gld. 20 kr., elegantno vezano z zlatim obrezkom 2 gld.
- Janežič A.,** Slovensko-nemški slovar. 2 gld. 20 kr., vezan 2 gld. 70 kr.
- Jenko Ivan,** Pesmi, 1 gld.
- Jesenko Janez,** Avstrijsko-ogerska monarhija. — Domovinoznanstvo za četrti razred srednjih šol. 45 kr.
- Jurčič Josip,** Zbrani spisi, I. zvezek 1 gld., II. zvezek 70 kr., III. zvezek 70 kr., IV. zvezek 70 kr.; v krasnih platnicah vezan vsak zvezek 50 kr., več.
- Kačič-Miošič,** Razgovor ugodni naroda slovinsk 1 gld. 20 kr.
- Kermavner V.,** Vadbe v skladnji latinski, vezane 1 gld.
- Klaič,** Lehrgang der kroatischen Sprache, I., II. Theil sammt Schlüssel. 1 gld. 52 kr. — Kroatischer Dolmetscher, 60 kr.
- Knjižnica slovenske mladine:**
I. zvezek: *Tomšič Ivan*, Dragoljubci, 30 kr.
II. » » » Peter rokodelčič, 36 kr.
III. » » » *Cigler Janez*, Sreča v nesreči, 35 kr.
- Kobler A.,** Zgodovina Sorske in Preske fare, 30 kr.
- Kosec,** Krščansko-katoliško pravoslovje, 1 gld. 20 kr.
- Lavtar L.,** Občna aritmetika za učiteljska. Cena vezane knjige 1 gld. 20 kr.
- Lesar A.,** Liturgika ali sveti obredi pri vnanji službi božji. Vezana 1 gld. 20 kr.
- Majar H.,** Odkritje Amerike, trdo vezano 1 gld. 60 kr.
- Padar,** Zakon in žena, 40 kr.
- Postave in ukazi za kranjsko ljudsko šolstvo.** 1 gld. 50 kr.
- Praprotnik,** Mali šolski besednjak. 4. natis. Vezan 85 kr.
- Razlag J. R., dr.,** Pesmarica, 60 kr., vez. 80 kr.
- Rožek J. A.,** Latinsko-slovenski slovník. Vezan 2 gld. 70 kr.
- Senekovič A.,** Fizika za nižje razrede srednjih šol, vezana 2 gld.
- Šmid Kristof,** Spisi. 3 zvezki po 40 kr.
- Vošnjak I., dr.,** Poročilo o kmetijski enketi dne 17. in 18. aprila 1884 v Ljubljani, 50 kr.
- Vraz Stanko,** Izabrane pjesme, 1 gld. 80 kr., eleg. v platno vezane s zlatim obrezkom 3 gld.
- Zapisnik hiš deželnega glavnega mesta ljubljanskega.** Vezan 65 kr.
- Zlatorog,** Pravljica za mladino. 20 kr.
- Znidaršič J.,** Nauk o desetnih (decimalnih) razlomkih pri računih z novo mero in vago. 60 kr.
- V naši zalogi smo tudi na svetlo dali slovenske knjige s podobami za mladino, in sicer:
Pepelko, Snegulčico, Trnjevo rožico (4^o velike) po 50 kr. Pravljice o:
Pepelki, Rudeči kapici in Obutem mačku (8^o velike) po 25 kr.
O deželi lenuhov, Snegulčico, Pritlikovou (Palček) in **Robinzonu** po 15 kr.

Predpasniki

neprekosljivo

največja zaloga

vsake oblike, velikosti in kakovosti

prodajejo se po 25 kr. in više

(47) 14

pri
J. C. Hamannu.

ričina kazala se je jako zadovoljno z ljubeznivim sprejemom. Oficijelni sprejem se ni vršil, ker ga je pre-svitla gospa cesaričina prej telegrafično odrekla. Med postankom izvolila je visoka gospa sprejeti v avdijenco gosp. topničarskega polkovnika pl. Eschenbacherja ter se z njim nekaj minut prav prijazno razgovarjati. — Nj. visokost cesaričina stala je skoro ves čas pri oknu in občinstvo jo je opetovano navdušeno pozdravljalo, osebito pa ko se je jel dalje pomikati vlak. Na ljubljanskem kolodvoru stal je vlak 12 minut. Občinstvo bilo je kar očarano ob ljubeznivosti visoke gospe in vsakemu vzbudila se je v srci vroča želja, da bi nj. visokost cesaričina kmalu izvolila obiskati naše mesto.

— (Poljedelsko ministerstvo) dovolilo je 130 gld. podpore za pokritje troškov letošnje krajinske razstave v Postojini ter 475 gld. za darila pri tej razstavi; dalje 200 gld. mlekarstvu v Česnjicah za napravo planšarske kočice.

— (Mestni odbor ljubljanski) ima danes zvečer ob 6. uri redno sejo v mestni dvorani.

— (Poroki.) Včeraj poročil se je gosp. Anton Luckmann iz Ljubljane, z gđ. Ninko Galletovo, hčerjo posestnika v Bistri. — Danes poročil se v Kameniku g. Oskar vitez Kaltenegger, c. kr. vladni koncipist, z gđ. Ano Roth pl. Rothenhorst.

— (Zastopniki [gvardijani] kapucinskih samostanov) naše provincije so imeli, kakor poročila „Slov.“, svoj shod ali kapitelj pretečeni torek 18. avgusta. Vsaka tri leta namreč volijo si vodstvo in takrat se vrše tudi prestave; letos so imeli tak shod v Lipici na Gorenjem Štajerskem. Za provincijala izvoljen je bil z večino glasov g. o. Rafael Oblak, Slovenec, rojen v Škofji Loki, prejšnji provincijal o. Ferdinand postane prokurator provincije. Za svetovalce, definitorje, določeni so: 1.) Lovrenc Moser, Tirolec; 2.) Bonifacij Šwenzger, Štajerec; 3.) Konstantin Škodnik, goriški Slovenec; 4.) Friderik Inglič, rojen v Škofji Loki. Tako imajo letos Slovenci večino v vodstvu. — Ob enem so prestavljeni sledeči mašniki: Iz Krškega gre o. Aleksander v Celje, iz Murava o. Joahim v Hartberg, iz Celovca o. Gelazij v Gorico za gvardijana, iz Celovca o. Matevž v Lipnico (Leibnitz), iz Hartberga o. Hyeronim v Murav za gvardijana, iz Hartberga o. Severin v Murav, iz Škofje Loke o. Jakob v Celje za vikarja, iz Šwamberga o. Gottfried v Wolfsberg za gvardijana, iz Gorice o. Otokar v Krško za vikarja, iz Celja o. Ladislav v Celovec za vikarja, iz Wolfsberga o. Rihard v Hartberg za gvardijana, iz Wolfsberga gre o. Irinej v Škofjo Loko, o. Adalbert postane ravno tam vikar.

— (Desetkeberska družba v Trstu) je nabrala v meseci avgustu 7 gold. za „Narodni Dom“ v Ljubljani.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Szacokowa, 25. avgusta. Točno ob 5. uri 10 minut pripeljal se je ruski dvorni vlak na kolodvor, kateri je bil okrašen z ruskimi, avstrijskimi in gališkimi deželnimi barvami. Nastavljena častna kompanija intonovala je rusko himno. Car nosil je avstrijsko uniformo polkovnika, prestolonaslednik avstrijsko uniformo ulanskega nadčastnika, veliki knez Jurij rusko kozaško uniformo in veliki knez Vladimir avstrijsko uniformo huzarskega polkovnika. Ko so zapustili železniški voz, stopil je knez Lobkovitz pred častno kompanijo in cesar je šel potem ob častni kompaniji gori in doli. Na to vršila so se predstavljanja po fem. baronu Rambergu. Car podal je nadvojvodu Würtembergu, knezu Windisch-Graetzu in namestniku Zaleskemu roko; s slednjim se je nekaj časa razgovarjal. Ravnotako so prestolonaslednik in nadvojvodi podali roko generalom in namestniku. Carevna in dvorne dame so ostale v železniškem vozu. Po četrtturnem prestanku nadaljevalo se je potovanje po železnici v Kromeriž.

Bogumin (Oderberg), 25. avgusta. Ruski dvorni vlak pripeljal se je sim ob 8. uri 30 minut. Ruske goste vsprejel je šlezki deželni predsednik marquis Bacquehem in v imenu nemškega

cesarja grl. grof Brandenburg. Car je stopil iz voza ter govoril nekaj besedij zbranim dostojanstvenikom. Vlak postal je dvanajst minut. Deželni predsednik peljal se je dalje z dvornim vlakom spremljajoč ruski veličanstvi na potovanji skozi Šlezijo.

Kočevje, 25. avgusta. Današnje volitve udeležilo se je 79 volilcev. Deželne sodnije svetnik Jakob Hren dobil je 56 glasov, 23 glasov pa Matija Verderber iz Kočevske Reke.

Kromeriž, 24. avgusta. Cesar in cesarica prišla sta sim s spremstvom. Župan pozdravil je veličanstvi z ljubeznivim nagovorom ter konečno v češčini izražal radost ob tem obisku. Nj. veličanstvi peljali sta se v odprtem vozu v mesto; obila množica zbranega naroda klicala je navdušeno „slava“, „hoch“. Pred grajskimi vrati sipale so dekllice cvetice. V gradu sprejel ja je kardinal. Sijajen pa je bil obhod vseh društev. Ob 5. uri bil je dvorni obed za 50 oseb, katerega so se udeležili nadvojvodi, kardinal, ministri ter civilni in vojaški dostojanstveniki. Ob mraku bilo je mesto krasno razsvitljeno. Česko društvo „Moravan“ in nemško društvo „Concordia“ priredili sta serenado, katera je sijajno izpala. Več tisoč nosilcev bakelj obdalo je prostor za pevce. Ko se je cesar prikazal pri oknu, zaorili so več minut trajajoči „slava“, „na zdar“ in „hoch“-klici. Po končani serenadi priklonil se je cesar, zahvaljujoč se, in tedaj so se začuli zopet navdušeni „slava“-klici.

Madrid, 24. avgusta. Čuje se, da je Nemčija zasela japansk otok. Za popoldne je naznanjen shod, pri katerem se bode protestovalo proti nemški okupaciji. Vlada ukrenila je potrebne naredbe, da zabrani izgrede. Javno mnenje je vedno bolj razburjeno. Posamični listi objavljajo ostre članke.

Madrid, 24. avgusta. Včeraj je po vsej Španiji na koleri obolelo 5664 oseb, umrlo pa 1721.

Madrid, 24. avgusta. Kolerica se v okolici vedno bolj razširja. — Kralj pride jutri sim, da bode predsedoval pri seji ministerskega sveta.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 25. avgusta.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.85
» » » » » srebru	83.55
Zlata renta	109.50
5% avstr. renta	99.85
Delnice narodne banke	872.25
Kreditne delnice	290.25
London 10 lir sterling	124.80
20 frankovec	9.86 ²
Cekini c. kr.	5.89
100 drž. mark	61.05

Tujci.

Dne 23. avgusta.

Pri **Mallči:** Malitsch, trgovec, iz Inomosta. — Vitez Berger, c. kr. poštni svetnik, s soprogo; vitez Erhold, bank. ravnatelj, s soprogo, in pl. Lenck s soprogo, iz Trsta.
Pri **Slonu:** Jelenc, prefekt v c. kr. Terezijanišči; Spitzer in Lebovitsch, potovalca, z Dunaja. — Pochlidal, fabrikant, iz Leitmeritza. — Spitaler, rud. inžener, iz Gradca. — Kell, trgovec, in Bunič, kasirka, iz Zagreba.
Pri **Južnem kolodvoru:** Melmasec iz Gradca. — Mihola, zasebnica, iz St. Petra.
Pri **Avstr. carji:** Okretič, c. kr. avskultant, iz Trsta. — Kohlmaier, dijak, in Zelenka, komptoirist, iz Celovca.

Umrli so:

Dne 23. avgusta. Albert Höffern vitez Saalfeld, bivši beležnik, 73 l., Sv. Petra cesta št. 57, rak v mehurji. — Miha Premk, delavčev sin, 7 mes., Karlovska cesta št. 6, hudi kašelj. — Marija Brajar, zidarjeva vdova, 73 l., Krakovski nasip št. 20, pneumonia.
Dne 24. avgusta. Hermina Mühleisen, trgovčeva vdova, 64 l., Dunajska cesta št. 22, otrpnenje srca.
V civilni bolnici:
Dne 22. avgusta. Martin Podboršek, gostač, 71 l., umirajoč prenesen. — Marija Boštjančič, delavka, 33 l., možgansko otrpnenje.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo. krina v mm
24. avg.	7. zjutraj	732.55	12.0	hzv.	megla	0.00
	2. pop.	732.88	22.2	zpd. sl.	obl.	
	9. zvečer	734.80	14.6	vzh. sl.	sk. js.	